

374 posvetili v škofa. Ambroževa sestra Marcelina je živila v Rimu. Svoje življenje je namenila postu, molitvi in nabožnemu branju. Ambrožev brat Satir pa se je krstil šele kot odrasel mož, ko se je čudežno rešil iz brodoloma. Sv. Ambrož je vedno branil pravice zatiranih. V svojih prepričljivih in zanimivih pridigah je ljudi spodbujal k poštenemu in skromnemu življenju. Bogataše je svaril pred pohlepom in razsipnostjo ter jih pozival, naj pomagajo revnim. Njegove pridige so privabile toliko poslušalcev, da je bila škofijska cerkev v Milanu premajhna za vse, ki so želeli prisluhniti njegovim besedam. Koliko lepši bi bil naš svet, če bi Ambroževa modrost pri ljudeh zares padla na plodna tla!

Ambrož je bil prijatelj in svetovalec več rimskim cesarjem, zato je vplival na tedanje posvetno in Cerkevno politiko. Cerkev je želel osvoboditi premočne povezanosti z državo, kar lahko razberemo v njegovih besedah: »Cesarjeve so palače, cerkve pa so škofove.« Resničen smisel Cerkvinih naukov je Ambrož videl predvsem v tem, da ljudem pomagajo izboljšati življenje v

duhovnem smislu. Zgornjo Ambrožovo izjavo lahko navežemo tudi na znane Jezusove besede: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božjega.« Razumemo jih lahko kot nasvet, naj v posvetnem svetu delamo dobro in si prizadevamo za dobrobit celotne skupnosti, obenem pa živimo po načelih krščanstva in spoštujemo njegove vrednote. Ambroževa podoba krasi tudi našo čebelarstvo domačijo. Naslikal jo je grafični oblikovalec Roland Plut iz Bele krajine. Upodablja moža srednje postave, oblečenega v tuniko in vrhno obleko, na nogah pa ima sandale. Pred prsmi drži križ in škofovsko palico, na kolenu pa ima čebelji panj. Njegove oči so resne, a hkrati dobrodušne. Zdi se, kot da sv. Ambrož razume nepopolnost človeške narave, hkrati pa gleda onkraj proti Gospodu. Ta skromni in pošteni mož nam je zgled pri našem delu s čebelami. Tudi zato se te pri nas dobro počutijo že dolga desetletja. ◆

Viri:

<https://revija.ognjisce.si/svetnik-za-vsak-dan/1487-sv-ambroz>

https://sl.wikipedia.org/wiki/Ambro%C5%BE_Milanski

Panjska končnica o kongresu Svete aliance

Verena Štekar-Vidic

kustosinja Čebelarkega muzeja

verena.vidic@mro.si

Leto 2021 beleži veliko okroglih obletnic, ena med njimi je tudi 200-letnica drugega kongresa Svete aliance, ki se je od 10. januarja do 22. maja 1821 odvijal v Ljubljani. Dogodek je bil kasneje ovekovečen tudi na poslikani panjski končnici, ki jo hrani Čebelarški muzej v Radovljici

Aliansa se je osnovala leta 1815, da bi branila evropsko ureditev po Napoleonovem porazu ter obvladala vsakršne revolucionarne poskuse in spremembe v posameznih državah. Podpisali so jo avstrijski cesar Franc I., ruski car Aleksander I. in pruski kralj Friderik Viljem III.

Ljubljanski kongres je bil pravzaprav nadaljevanje kongresa v Opavi leto poprej. Bil je eden največjih dogodkov 19. stoletja na slovenskih tleh. Precej mirno zakotno glavno mesto dežele Kranjske je za nekaj mesecev postalo pomembno evropsko diplomatsko središče. Število prebivalcev se je z 12.000 takrat povečalo s 630 gosti. Poleg ruskega, avstrijskega, neapeljskega in modenskega vladarja so bili tu številni evropski diplomati (pa tudi iz ZDA), visoki častniki, dvorno osebje ter kuharji, slaščičarji, služabniki, zdravniki in celo lovski prijatelji. Njegova glavna zvezda je bil avstrijski zunanji minister Clemens von Metternich. Politično je kongresu z vojaškima posegoma uspelo zavezati dve revolucionarni vrenji

Poslikana panjska končnica, Trije kongresni vladarji, 1874, les, olje na les, 13 x 28,5 cm, inv. št. ČM 1266

na Apeninskem polotoku, ne pa tudi v Grčiji. Za provincialno Ljubljano je bil dogodek prava osvežitev – obnovile so se marsikatero stavbe in ceste, zaživela je v številnih prireditvah, ki so spremljale kongresno dogajanje. V spomin na veliko zborovanje so ji ostala poimenovanja nekdanjega Kapucinskega v Kongresni trg, Ulica dveh cesarjev in paviljon Francu I. v Mestnem logu ter gostilna Pri ruskem carju za Bežigradom, literarno pa ga je na začetku 20. stoletja v romanu *Izza kongresa* ovekovečil pisatelj Ivan Tavčar. Poslikana končnica je naslikana v baročni maniri z osrednjim motivom treh vladarskih protagonistov kongresa v svečanih opravih, ki se držijo za roke med dvema cvetličnima aranžmajema (na sredini avstrijski cesar Franc I., na njegovi desnici ruski car Aleksander I. in na njegovi levisi sicer na ljubljanskem kongresu odsotni pruski kralj Friderik Viljem III.). Slikarsko jo uvrščamo v skupino podeželskih slikarjev, po motiviki pa med zgodovinske. Razstavljena je na stalni razstavi. Njena posebnost je, da ima na sredini dve manjši žreli. ◆

Foto: Miran Kambič